

Väylävirasto
Kirjaamo

Lausunto asiassa VÄYLÄ/2558/06.04.01/2019

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset, ohjepäivitys

Kiitämme mahdollisuudesta kommentoida ohjepäivitystä valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimuksista.

Kommenttimme ohjepäivitykseen:

- Teemapäivät: kouluttajien edellytetään osallistuvan vähintään yhteen Väyläviraston järjestämään teemapäivään. Onko jossain kerrottu, mitä nämä teemapäivät ovat ja järjestetäänkö niitä riittävästi jo tänä vuonna? Huolena kouluttajien ja koulutuslaitosten riittävyys.
- Ennakkovaatimus: edellytetään suomen kielen taitoa. Kuitenkin rataturvan koulutusmateriaali on myös englanniksi ja koulutus voidaan järjestää myös tulkattuna. Voiko tentin suorittaa myös englanniksi?
- Kokeiden läpäisy:
 - kokeen saa uusia kerran. Jos ei läpäisi toisella kertaa, sopivat 'kouluttaja ja koulutettava sopivan menettelyn riittävän osaamisen varmistamiseksi'. Tuleeko tähän sopivaan menettelyyn kriteerejä?
 - otetaanko jossain kantaa kokeen hyväksymiskriteeriin? Pitääkö olla 90% oikein vai miten? Kuka määrittää?
- Pätevyyshakemusten käsittely: '...käsitellään kuukausittain'. Miten tämä tulkitaan? Käsitelläänkö kaikki kalenterikuukauden aikana tulleet hakemukset kuukauden loppuun mennessä vai miten? Onko käsittelytakuuta, esim. kahden viikon tai kuukauden sisällä hakemuksen tultua?
- PERA: tämä on ennakkovaatimus kaikkiin pätevyyskoulutuksiin osallistuville ohjeessa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Konsultit, valvojat yms. voivat korvata PERA'n 5 vuoden työkokemuksella. Olisi suotavaa, että myös muilla riittävä työkokemus korvaisi PERA'n.
- Turvalaitetarkastajan osaamisvaatimukset puuttuvat edelleen.
- Ratatyökonekuljettajan pätevyys: pätevyyden uusiminen edellyttää koko koulutuksen suorittamista uudelleen. Muissa yli yhden päivän koulutuksissa uusimiseen riittää kertauskoulutus. Voisiko myös tässä uusimista varten olla päivän kertauskoulutus?
- Useassa pätevyyden koulutusvaatimuksissa on mainittu käytännön harjoittelu.

- Määrittelyissä: '...ohjattua työelämässä (hyvä, ei siis tarvitse olla ROK'sissa) tapahtuvaa opiskelua.'
- Harjoittelu/työnopastus kirjataan työnpastuskorttiin. Onko tämä vapaamuotoinen vai tuleeko ohjeistusta mitä sisältää. Eli ohje mitä harjoitteluissa käydään läpi ja mitä siitä pitää kirjata.
- Vanhat pätevyudet kun pätevyksiä on yhdistetty
 - voidaanko pätevyys suorittaa esim moduleina siten, että vain puuttuva moduli suoritetaan (viitattu kohdassa 6.2: 'Yhdistetyt pätevyudet muunnetaan täydennyskoulutuksella kertauskoulutuksen yhteydessä uusiksi pätevyyksiksi...)?
- Pätevyysien ennakkovaatimuksina on PERA, SFS6002, JKV
 - kentältä tullut kommentteja, että ei ole olemassa tarpeeksi kursseja, että noita voitaisiin suorittaa ennen varsinaista kurssia. Kurssimateriaalit on olemassa osaan, ei kaikkiin
- Kurssimateriaalien taso
 - kentän kommenttien mukaan kurssimateriaalit ovat osin heikkotasoisia ja materiaaleissa on paljon päällekkäisyyksiä (PERA, T-mies, RTV)
- Psykologisen soveltuvuuden arviointiohjeesta on urakoitsijoilta tullut omat kommentit.
- Siirtymäaika jos suunnatun koulutuksen todistus puuttuu
 - ohjeen mukaan tulee osallistua tämän vuoden aikana järjestettävään kertauskoulutukseen.
 - onko varmuutta riittävistä koulutuksista vai voisiko siirtymäaikaa jatkaa vuodella?
- Ennakkovaatimus, työturvallisuuskortti: Väylävirasto on linjannut asian uudelleen eikä vaadi tiettyjä kortteja vaan varmistaa palveluntuottajien työntekijöiden turvallisuusosaamisen: <https://vayla.fi/palveluntuottajat/tyoturvallisuus/tyoturvallisuuskoulutukset#.XMLLH0gzaUI>. Onko tällä linjauksella vaikutusta ohjeen kirjauksiin?

ROK'in toimintaan liittyviä kommentteja:

- Koulutuksia tulee ROKn kalenteriin aivan liian lyhyellä varoajalla. Koulutuksissa pitäisi olla vuosisuunnitelma ja koulutukset on voitava sopia ja laittaa kalenteriin noin 3 kk ennen koulutuksen ilmoittautumisajan loppua.

Yleisenä kommenttina

- Olemme edelleen erittäin huolissamme Väyläviraston resurssien riittävyydestä. Ohje on jouduttu ottamaan keskeneräisenä käyttöön ja tämä nyt lausuttavana oleva ohje on jo kolmas versio.
- Koulutuksia ja pätevyysien myöntämisiä tulisi pystyä järjestämään riittävän nopeasti ja riittävän usein, jotta päteviä tekijöitä riittää ja työt voivat jatkua keskeytyksettä. Urakoitsijat joutuvat suunnittelemaan koulutusohjelmia pitkäjänteisesti, mutta lopullisen ohjeen ja koulutustarjonnan puuttuessa tämä ei ole ollut mahdollista.

- Aikaisemminkin esillä ollut ja esipuheessa mainittu osaamismatriisi, josta näkisi tarvittavat koulutuspolut, olisi tarpeen koulutusten suunnitteluun.

Helsingissä 2.5.2019

INFRA ry

Ari Kähkönen
Asiantuntija